

pias. οὐ γάρ κατὰ σχέσιμα κανά καὶ νορθείας Φυσιολογίας, ἀλλ' ὡς τὰ Φαινόμενα ἐκκαλεῖται. οὐ γάρ ιδιολογίας καὶ κενῆς δέρης ἐ βίος ηὖν ἔχει χρέαν, ἀλλὰ τοῦ αἰθρίους ημᾶς ζῆν. πάντα μὲν οὖν γίνεται ἀσείστως¹¹¹ επὶ τάνταν μετεύρουν κατὰ πλεοναχὸν τρόπον, ἐκκαθαρισμένων συμφώνων τοῖς Φαινόμενοις, ὅταν τὶς τὸ πιθανολογούμενον ὑπέρ αὐτῶν δέοντας καταληπτή σταύ δέ τις τὸ μὲν απολίθι, τὸ δέ ἐκβαλθι, οἷοισι σύμφωνοι τὸ Φαινόμενον, δῆλον οὐκαιτὶ ἐκ πάντων ἐκπίπτει Φυσιολογίας, ἐπὶ δὲ τὸν μόνον κατατέρρει. σημεῖα δέ τινα τῶν ἐν τοῖς μετεύραις συντελευμένων Φέρει δεῖ τῶν παρ οὐκίν τινα Φαινόμενα, ἢ βεβαίαται ἐπάρχει, καὶ οὐ τὰ ἐν τοῖς μετεύραις Φαινόμενα.¹¹² ταῦτα γάρ οὐκ ἐνδέχεται πλεονάχθει γένεσις οὐδεῖς. τὸ μέντοι Φάντασμα ἐκπότων τηρητῶν, καὶ ἐπὶ τὰ συναπτόμενα τούτῳ διαιρετέον. οὐδὲ ἀντιμαρτυρεῖται τοῖς παρ οὐκίν γνωμένοις πλεονάχθει συντελεύθει, κόπτονται οὐτὶ περικόπη τησιναῦν, ἀστρα πάντα τὰ Φαινόμενα περιέχουσα, ἀποτομὴν ἔχουσα απὸ τοῦ πέπειρος, καὶ καταλήγουσα ἐν πέπειτι, η σύρια ἢ πυκνῶν καὶ οὐ λυσμένου, πάντα τὰ ἐν αὐτῷ σύγχυτιν ληγεῖται.¹¹³ Κατατλήγουσα ἡ ἐν περιγραφει, ἡ ἐν στάσι ἔχουσι, κατὰ πάντης ὑπεργάλην ἢ τρίγωνον ἢ σταύ δὲ ποτε περιγράφει πανταχός γάρ ἐνδέχεται· τὸν γάρ Φαινόμενον οὐδὲν ἀντιμαρτυρεῖ τῷ πόσιμῳ, ἐν ᾧ ληγεῖται οὐτὶς οὐδὲν αὐτοῦ ταλαβαῖν. ἐτί δέ καὶ τούτοις κόπτονται εἰσὶν ἀπεριπτοῦ πλῆθος,¹¹⁴ τὸ διαγνοῖσι καταλαβεῖν. nequimus. Quod autem et huiusmodi mundi sint infiniti mulieradine, mente colligi potest. et

112 Εἴ τινας μετεύραι] Addo vocem πατερέων, & pro κατατάσθαι lego. Planum inde sensum habent sequentia. Omittit quedam Gaffendus. & alia mutat, sed cum sententia decretim. Juvene valde incantationem sequentia verba, τὸ πατερέων μετεύραι. Postea pro κατατάσθαι mutat κατατάσθαι. M. M.

113 Ταῦτα γάρ οὐκ ἐπίσταται] Hec est Aldobrandini, fine dubio, conjectura, sed proba. Cœlestia omnia eodem modo semper se habent; sed rationes eorum que ibi sunt, variis modis colligunt physici, paulo autem idem innaturat voce αὐτοῖς. Editiones

prioris, & Gaffendus, negationem non agnoscunt. 114 Η' κατατάσθαι ἡ πατερέων, ηντεύραι, κατὰ τετραγύλια] Aliam sententiam addit, aut maiorem explicationem, pro precedentibus, καὶ κατατάσθαι η πατει, η πατει η πατει. Denique addit de figura mundi. Prioris editiones, καὶ ληγεῖσθαι η πατερέων, η πατει η πατει, καὶ τετραγύλια, corrupte. Postea verba η πατει η πατει ταταλαβεῖν, tanquam remete adiuta ejercerent. Idem. 115 Τὸ διανοῦται κατατάσθαι] Addo η διανοῦται quod sensus requirit. Ita autem loquuntur super §. 78. quoniam

sentientis. Neque enim secundum nos proloquia legumque sanctiones de natura differendum, sed sicut ea quae videntur hortantur. Non enim vita nostra novis sedis, aut glorie vanitate opus habet, sed solum tranquilla ac fecura vita. Omnia igitur statibi ratione sunt in omnibus meteoris pluribus modis, quando tis quæ apparent concorditer explicantur, cum quis quod probabiliter de his dicitur congruerit reliquerit. Cum vero quipiam hoc quidem reliquerit, aliud autem ejercent quod aequum ei quod appareat consonum est, cum profecto conflat omni natura excidisse cognitione, atque ad fabulas esse devolutum. Signa vero quedam eorum que in supernis consummantur, ferri oportet quadam ex his que nobis apparent, et que inspicuntur aut sunt, non ea que in supernis apparent. Hac enim multis modis fieri nequeunt. Unumquodque tamen visum observandum est, atque in ea que illi conjunguntur dividendum. quandoquidem illis, quod multipliciter perficiantur, nihil eorum que a pudore sunt reclamata. Mundus est celi quædam continentia, stellas et terram et quæ videntur omnia continens, abscilium nemque ex infinito habens, atque in termino definiens, five raro five denso, quo folato que in illo sunt omnis confusione accipiunt. Aut definiens aut in eo quod circumtagitur, aut in eo quod stabilitatem habet, per rotundam aut triangularem, aut quamviscircumscriptiōnē, omnibus enim modis fieri potest. quando corūnque videntur nihil contrā testatur mundo huic, in quo terminum comprehendere possit. et

9

quoniam talis fieri mundus potest in mundo et in intermundo, quod intervallū dicimus inter mundos, in loco vacui pleno, et non in magno puro et vacuo carente. Quemadmodum ajant, quedam idoneorum quorundam seminū, que ab uno mundo five intermundo fluxerunt, five etiam a pluribus, quæ sensū auctorū et conformatiōnē et transiōnē faciunt ad locum alium, si sic conrigit, et irrigationes ex quibusdam idoneas habent ulque ad perfectionem, et permanētiū, quantum subiecta fundamenta receptionem illam capiunt. Non enim coacervationem fieri oportet solum, nec solum vertiginem in eo vacuo in quo mundus fieri conveniat, sicut ex necessitate putatur, augerique tandem donec alterum offendat, ut sit quispiam ex his qui Phyci vocantur. Hoc enim his quæ videntur repugnat. Sol item et luna, sideraque cetera, que per se facta non sunt, potest a mundo comprehendebantur. Pari ratione et terra et mare, et quotquot animalium alia statim effingebantur, et incrementum accipiebant, per adcretiones et vertigines quarundam temitate partium constantium naturarum, five spiritu, five igne plenorum, five utroque simul. Hac enim ita suggestit sensus. Porro solis, ceterorumque siderum magnitudi, nostra quidem existimatione, tanta est quanta cum vide-

115 Καὶ εἰς ἡ μεγάλῳ τιλικοῦται καὶ σκινῇ, κατατάσθαι τοῖς πατερέων ταῖς] Juvarus mea lectio clīm à voce precedente πατειν, tum ab adjunctis η μεγάλῳ τιλικοῦται. est enim hic πατειν. Confirmatur quoque ex eo quod ante dixerat, η πατει η πατει η πατει. Addit deinde, quomodo aliqui mundum ē mundo, stirpibus et animalibus, reperi pollic exultimaventur. M. M. idem.

116 Κατατάσθαι τοῖς πατει] Lege, τοῖς. If. Calab.

117 Εἰ τοῖς ἰσχόντος ταταλαβεῖν] Hanc lectionem sensus loci requiri. Prioris editiones, η τοῖς ἰσχόντος ταταλαβεῖν, mendos. Pro η τοῖς Gaffendus substatuit ηταταλαβεῖν. M. M. idem.

118 Οὐδὲ διανοῦται]

Rector Ambrosius, ηταταλαβεῖν, qua voce etiam infra utitur. If. Calab.

Καὶ διανοῦται] Ita lego pro ηταταλαβεῖν. Obscurā est hęc præcedentibus tribuncta collectio, & transpositione forte juvanda hoc modo: ηταταλαβεῖν,

Gaffendus vocem ηταταλαβεῖν ejicit. Idem.

119 Οὐδὲ διανοῦται]

Editiones omnes, πατεινταιν.

120 Πιονιαταδῶν]

Ita bis sequitur in hac epistola.

Editiones omnes, πιονιαταδῶν, quod mendosum, si

quis bene expendat. Idem.

121 Ηταταλαβεῖν]

Ita bene Gaffendus pro,

η τοῖς ταταλαβεῖν. Idem.

122 Ηλίου ηταταλαβεῖν]

Prioris editiones, ηλίου ηταταλαβεῖν.

Gaffendus vocem ηταταλαβεῖν ejicit. Idem.

ταῖς τοῦτοι καὶ ἐν τῇ ἑνδέκατῃ περὶ Φύσεων. Εἰ γάρ (Φροῖ) τὸ μέγεθος διὸ τὸ διάστημα αἴποβεβληκε, πολλῷ ἀν μᾶλλον τὴν χρέαν ἀλλὰ γάρ τούτῳ συμμετρότερον διάστημα οὐδὲν είστε κατὰ δὲ τὸ κατ' αὐτό, τοι μὲν τοῦ ἑραμένου, ἡ ἐλάττων μητρός, ἡ¹²³ τηλικοῦτος οὐχ ἔραται, ὅτι γάρ καὶ τὰ πάρ οὗτοι πυρά οὐχ ἀποτέματος θεορύμενα, κατὰ τὴν αἰσθησιν βεβρίται. καὶ πάντα δὲ τὸ εἰς τοῦτο τὸ μέρος ἐντυμα, ἥδιος διαλύθεται, ἐάν τις τοῖς ἑναργμασι προτέχῃ, ὅπερ ἐν τοῖς περὶ Φύσεων βιβλίοις δεῖνον μεν. Ἐνατολαῖς καὶ δύσεις ἥλιος καὶ σελήνης, καὶ τοῦ λαπτῶν ἀστρῶν, καὶ κατὰ ἄναψιν γενεθλίου δύναται, καὶ κατὰ σβέσιν, τοιαυτῆς οὐσίης περιπάτεσσος.¹²⁴ καὶ καθ' ἔτερον τινας τρόπους, ὡς τὰ πρεμένεται, ἀποτελεσθαι, οὐδὲν γάρ τὸν Φαινομένων ἀντιμαρτυρεῖ, καὶ ἐμφανεῖται τε ὑπὲρ γῆς, καὶ πάλιν ἐπιπροσθητοῦ τὸ προειρέμενον δύναται αὐτὸν συντελεῖν. οὐδὲ γάρ τι τὸν Φαινομένων ἀντιμαρτυρεῖ. ταῦτα κατηγορεῖσιν αὐτῶν, εἰς δύναται μὲν γίνεσθαι κατὰ τὴν τοῦ ὅλου οὐρανοῦ δύνην, ἡ τούτου μὲν στάσιν, αὐτῶν δὲ δύνην, κατὰ τὴν οὐρανοῦ ἀρχῆς ἣν τὴν γενέτην τοῦ κοσμου ἀνάγκην απογεννήσαι αὐτὸν¹²⁵ ἐπί αἰστολοῦ¹²⁶ ἵτα τῇ βερμασία κατὰ τὰ ιπτινέμησιν τοῦ πυρὸς, αἱ δὲ τοῦ ἑξῆς τέτοιοι ιόντοι. τρόπος ἥλιος καὶ σελήνης, ἑνδέχεται μὲν γίνεσθαι κατὰ λόξων οὐρανοῦ, εύτω τοῖς χρόνοις κατηγαγασθεῖν. ὁρίσως δὲ καὶ κατὰ δέρος αἰτιέων, ἡ καὶ ὑλὴ ἐπιτηδείας αἱ ἔχομένες, καὶ τῆς μὲν ἐπιτηρημένης τῆς δὲ, καταλιπούσης ἡ καὶ ἐξ ἀρχῆς τοιαύτην δύνην κατείληθαι τοῖς ἀστροῖς τούτοις, ὥσθ' οἷον τε ἐλλακινοῖς. πάντα γάρ τα τοιαῦτα καὶ τὰ τούτοις¹²⁷ συγγενῆ, γίνεσθαι ἑνδέχεται, καὶ οὐδὲ τὸν ἑναργηματον διαφωνεῖ, ἐάν τις αἱ ἐπὶ τῶν τοιούτων μερῶν, ἔχομένες τοῦ δύνατοῦ, εἰστὸ

¹²³ Τηλικοῦτος οὐχ ἔραται] Ita viderit scribens dum pro τηλικοῦτος οὐχ αἰσ. Gaffendus in p̄p̄o pro οὐχ αἰσ. Idem.

¹²⁴ Καὶ καθ' ἕρετος τηλετῆς τέλεται, καὶ] Manifeste corrupta est priorum editionum lectio, καὶ καθ'

ἕρετος τηλετῆς τέλεται, καὶ. Mutat alter Gaffendus. Idem.

¹²⁵ Συγγενῆ, γίνεσθαι δύναται, καὶ] Addo voces, γίνεσθαι δύναται, καὶ. Huiusmodi aliquid & verborum conformatio, & scilicet requirunt. Idem.

rum que videntur consonantiam possit adducere, nihil metuens serviles Astrologorum artes. * Evacuationesque luna, ac cursus impletiones, cum per conversationem hujus corporis fieri possint, tum per figuraciones aëris similiter. atque etiam per appositiones; omnibusque modis, quibus et ea que apud nos apparent, evocantur ad hujus speciei redditiones: nisi forte quis unico modo contentus, reliquos nequitquam repudiet. neque contemplans quid possibile sit homini spectare, et quid impossibile, atque ideo impossibiliter spectare copiens. Præterea possibile est lunam ex seipso habere lumen, possibile item ut a sole mutuari. * Etenim apud nos continentur multa que ex seipso lumina habent; multa item que ab aliis. Nihilque impedit eorum quia in celestibus videntur, si quis multiplicis modi semper memoriam habeat, consequentesque ipsa suppositiones finit et causas accipiat: neque sursum spectans ad inconvenientia illa, et deficiencia alia aliter ad illum unicum modum. Porro facies in ea adaptatio, fieri quidem potest et per immutationem partium, et per superadpositionem; modique omnibus qui consonantiam cum adparentibus habere spectent. * In omnibus enim meteoris hujusmodi causam vestigare admittendum est. quandoquidem si modos sequatur, qui cum evidentibus rebus pugnat, nunquam veram tranquilitatem consequetur. Solis ac luna defensus possunt fieri, et per extinctionem; quemadmodum et apud nos id fieri videamus: tum etiam per interpositionem aliorum quorundam corporum; aut terra, aut coeli, aut cœli, aut cœli alterius hujusmodi. Atque sic proprios inter ipsa modos spectare oportet. simulque quorundam possibili adhærens, horum singula ad eo-

¹²⁶ Καὶ κατὰ στροφὴν τοῦ σώματος τοῖς δύναις¹²⁷ οὐ γίνεσθαι] Ita lego pericopio inde lenis. Editiones priores, καὶ καταστροφὴ τοῦ σώματος. τοῦ δύναις. Divisim scribendum κατὰ στροφὴν, vidit quoque Gaffendus. Idem.

¹²⁷ Οὐτε διατίκτει τοῖς δύναις] Omnes petram, autem θεραπεῖς τοῖς δύναις. Idem.

¹²⁸ Τάστα, καὶ καταβίτις] Ita Basileensis & Stephanicus. Aldobrandinus, ex ingenio, ut puto, ad dicit, ὥστε μακρινός, sed freques quoque mutare debuisse, καὶ καταβίτις τοι. Duas illas voces retinet Gaffendus. Idem.

¹²⁹ Ταυτὴ οὐχίν] Corruptus locus est. sensus tamen patet. Idem.

μα συγκρίτεις τινῶν ἔτι οὐδὲν αἰδούσαν γίνεται. ἐν δὲ τῇ δυσδεκάτῃ περὶ Φύσεως ταῦτα λέγει, καὶ τὸν ἥλιον ἐκεῖστεν σελήνης ἐπισκοποῦσην. σελήνη δὲ, τοῦ τῆς γῆς¹³⁰ σκιάσματος εἰπί-
97 πτεντος, ἀλλὰ κατ' αναχώρησιν. τοῦτο δέναι Διογένης ὁ Ἐπικαΐρος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἐπιδέκτων· ἔτι τέ τάχις περιέδον καβάτερ ἔνα καὶ παρ' ἥμιν τῶν τυχόντων γίνεται, λαμβάνεσθαι, καὶ ὡνεια Φύσης προς ταῦτα μηδαμῆ προταγε-
σθαι, ἀλλὰ ἀλιτορύφος διατηρεῖσθαι, καὶ ἐν τῇ πάσῃ μακαρίτητι. οὐδὲ, εἰ τοῦτο μὴ πραχθῆ-
σται, ἀπάτη ἡ τῶν μετέσχων¹³¹ αἰτιολογία μηταῖα ἔσται, καβάτερ τοις ἥδη γίνεσθαι οὐ δυ-
νατοῦ τρόπου ἐφαγμέναις, εἰς δὲ τὸ μάταιον ἐπεστοῦν, τῷ καθ' ἑταῖρον μένον εἰσεταί γί-
νεται, τοὺς δὲ ἀλλούς ἀπάντας τοῖς κατὰ τὸ εὑδεξόμενον εκβαλλεῖν.¹³² εἴς τε τὸ ἀδιανόητον Φερομέναις· καὶ τὰ Φαινόμενα, ἀ δεῖ σημεῖα ἀ-
98 ποδέχεται, μὴ δυναμέναις συνθεωρεῖν. μηδὲν
νικτὸν καὶ ἡμερῶν¹³³ παραλλάττοντα, καὶ πα-
ρὰ τὸ ταχεῖας ηλίου κινήσεις γίνεται, καὶ πά-
λιν βραδεῖς υπὲρ γῆς· ἡ παρὰ τὸ μηδὲν τέτον παραλλάττοντα, καὶ τόπου τινάς περιοῦντα τάχιον, ἀ καὶ παρ' ἥμιν τάχιον, ἡ καὶ βραδεῖς τέτον
τινά δεορτεῖται, οὐδὲν Συμφώνος δεῖ λεγενέπτι τῶν μετέωρων. εἰ δὲ τὸ λαμβάνοντες, τοῖς τε Φαι-
νόμενοι μαρτυροῦται, καὶ τοῦτον τὸν ἀνθρώπῳ
θεωρῆσαι, διατεπτόνται. ἐπισκοπάτιον δύνα-
ται γενέσθαι· καὶ κατὰ συγκρίτεις καρφοῦ, κα-
βάτερ ἐν τοῖς ἐμΦάνεσι παρ' ἥμιν ζωεῖς,¹³⁴ καὶ
παρ' ἔτροις, ἀστερῶν καὶ μετεβολῆς. αἱ
Φύσεις γάρ ταῦτα συ μαρτυρεῖται τοῖς Φαινόμενοις.
99 εἴτι δε ποιεῖ παρὰ τοῦτο ἡ τοῦτο τὸ αἴτιον γίνε-

¹³⁰ Σπινθεράτος; i. e. πιστότοτε; Verbum i. e. πιστότοτε; excidit sensus indicat. Idem.

¹³¹ Αἰτιολογία] Proba hac est: Gassendi emendatio pro Ἀιτιολογίᾳ. Idem.

¹³² Εἰς τὸ δὲ ἀλιτορύφος Φύσεως· καὶ τὰ Φαινόμενα, ἀ δὲ σημεῖα ἀντιδικεῖσθαι, μὴ δυνατοῖς εὐθύνεσθαι.] Inter evidentes emendationes hæc lectio locum habebit. Omnes priores editiones, Φερομέναις, & δυνατοῖς εἰς τὴν ζωεῖς. Baffensis et Stephanus. Φαινόμενα δὲ σημεῖα, sed recte Aldobrandinus, Φαινόμενα ἀ δὲ σημεῖα. Mirari quis posuit, cum in

sermonis constructione peccet hæc lectio; ut de loci sensu nihil dicam; neminem de ea mouuisse. Se-

quitur hæc §. 102. θεούσιος εὐθύνειαι, & alii locis hoc verbo uitunt. Idem.

¹³³ Παραλλάττοντα δηλεῖται γίνεσθαι.] Excedunt hæc duo elima verba, quæ ita refutatio. Idem.

¹³⁴ Καὶ ταῦτα τριπλακτοῖς καὶ μετεβολῆς.] Fortasse, καὶ ταῦτα τριπλακτοῖς καὶ μετεβολῆς. sed per verius deesse hic aliquid. Lucretium lege libro v. 15. Causas.

dat, nemo novit. Nubes fieri et confi-
stare possunt, et ob aëris condensationes,
aut ventorum compulsiones; et ob ato-
morum se invicem tenentium complexio-
nes, quando ad hoc efficiendum apta sunt;
et per fluxum collectionem à terra et a-
quis; aliisque pluribus modis hujusmodi
nubium confluentia fieri possunt rationi par-
ter: sed et ab ipsis, partim dum premun-
tur, partim dum mutantur aquæ cogi pos-
sunt. * Et venti, cum abdito locis fe-
runtur, et moventur per aërem: aut cum
vehementior irrigatio sit quibusdam col-
lectionibus, aptis ad ejusmodi immobili-
nes. Tonitus fieri possunt, et per spiri-
tus in nubium concavas revolutionem, fi-
cut in nostris vasis fit, aquæ plenis et fume-
ribus: aut per ignis in ipsis spiritu repleti
sonitum: etiam per nubium ruptiones et
abscissiones: et per nubium attritiones et
fractiones, postquam glaciale conifiten-
tiam accepient. Et in universum, hoc me-
teorum pluribus modis fieri possit, ea qua
ad parentem nos dicere indidunt. * Fulgar
item eadem ratione modis plurimi sunt.
Nam per confricationem collisionemque
nubium, figura illa ignis effectrix elaben-
tibus, fulgor gignit; et per effusionem e nubibus,
factam a spirituosis hujusmodi corporibus,
qua fulgor efficitur: et per extrusionem,
comprehensionem nubium facta; aut à se in-
viciem, aut à spiritibus: et per comple-
xionem à fidibus manantib[us] lucis, dein
de motu nubium ventorumque com-
pulsis, et per nobes excidentis: si-
vè per percolationem tenacissimum nubium
luminis; sive ex eo quod ab igne nu-
bes cogant et tontri efficiant: et
per hujus motum, et per spiritus in-
flammationem, que fiat per robustam
lationem, et vehementem rotationem.
101 * Etiam per nubium ruptiones à spiri-
tibus, καὶ κατὰ τὴν τοῦ πιστόματος νεφῶν τε καὶ πνευμάτων,
καὶ δικτύπτοτος διὰ τῶν νεφῶν· ἡ κατὰ δι-
κτύον τῶν νεφῶν τοῦ λεπτομερεστάτου φωτούς· ἡ
τῷ ὑπὲ τοῦ πιστοῦ νεφῶν συνειλέχθαι, καὶ τὰς
βροντὰς ἀποτελεῖσθαι· καὶ κατὰ τὴν τοῦτον πι-
στοῦν, καὶ κατὰ τὴν τοῦ πιστόματος εἰκόναριθμούν, τῷ γυναικείῳ διὰ τε συντονίας Φο-
ρᾶς, καὶ διὰ σφεράν κατείλησιν. * καὶ κατὰ ῥήγεις δὲ νεφῶν ὑπὸ πιστόματων, καὶ 102
135 Εἰς δὲ ήματα] Male omnes, ἵνα τε πιστόμα-
τον πιστόματον τοιούτον. Idem.
136 Τοῦ πιστόματος ήματα] Male omnes, ἵνα
πιστόματα τοιούταν. Idem.
M m m 3

ἐκπτωσιν τῶν πυρὸς ἀποτελεστικῶν ἀτόμων,
καὶ τὸ τῆς ἀστραπῆς Φάνταγμα ἀποτελουσῶν.
137 καὶ ἄλλους δὲ πλείους τρόπους ῥάδιον ἔσται
καθορᾶν τὸν ἐχόμενον καὶ τῶν Φανομένων, καὶ
τὸ τούτους ἔμιον δύναμενον συνθερεῖν. Προτερεῖ
δὲ ἀστραπὴ Βροτῆς, ἐν τοιᾶδε τοι τηροτάσσει
νεφῶν, καὶ διὰ τὸ ἀμφά τῷ το πνεῦμα ἐμπλή-
ται, ἐξοδεῖσθαι τὸν ἀστραπῆς ἀποτελεστικὸν
τηχματιστόν ὑστερὸν δὲ τὸ πνεῦμα ἀνειλούμε-
νον, τὸν βρυμένον ἀποτελεῖν τούτον.
138 καὶ κατ
ἐκπτώσιν δὲ ἀμφοτέρων, ἀμφά τῷ τάχει συ-
νοντάτερος κεχρῆσθαι πρὸς ἡμᾶς τὸν ἀστραπήν.
139 * ὑστερὸν δὲ τὴν Βροτῆν, καθάπερ ἐπ' εἴσοιν ἐξ
ἀποτητικάτος θεωρουμένων, καὶ πληγὰς τινας
πιουμένων. κεραυνοὺς ἐνδέχεται γίνεσθαι, καὶ
κατὰ πλείους πιουμάτων σύλλογος, καὶ κατ
αὐτῶν ἀνειληπτικόν, ισχυρόν τε ἐκπτώσιν.
140 καὶ κατὰ τρίτην δὲ τὴν τοῦ πυρὸς ἐκπτω-
σιν ανειλουμένων, καθά καὶ Βροτῆν ἐνδέχεται
γίνεσθαι, πλείους γενομένους πυρὸς καὶ πνεῦ-
ματοθέντος ισχυρότερον, καὶ ἕρχεται τὸ νέφος,
διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἐποχαρεῖν εἰς τὰ ἤχητα, τὰ
πλήνων γίνεσθαι δὲ πρὸς ἄλλα. καὶ κατ
ἄλλους δὲ τρίτους πλείους ἐνδέχεται κεραυνοὺς
ἀποτελεῖσθαι μόνον ὡς μύθος ἀπέστων. ἀπέστω
δε, εἴη τις καλλές τοῦ Φανομένους ἀκολεύθων, περὶ τῶν ἀΦανῶν σημειῶται. πρητῆρας

137 Καὶ ἄλλους δι] Priors omnes, καὶ κατ' ἄλλους
οικιαὶ vocula κατ' verborum constructione me-
lior. Omilia vocula κατ' verborum constructione me-
lior. M. Meibom.

138 Καὶ κατ' ἵπτηρα δὲ ἀμφοτέρων] Δι' ἀμφο-
τέρων, videlicet, διὰ συντέτονος φοράς, καὶ φαδάς κα-
τειλότος. Omnes, καὶ κατ' ἵπτηρα δὲ ἀμφοτέρων.
corruptus est hic locus. Idem.

139 Καὶ κατὰ ἤχητα] Omnes male, κατέχετο. Α-
λιούς enim modus, quo illud meteororum nec polluit,
exponitur. Idem.

140 Επὶ τοῦ κατὸν τόπου τὸ μὲν τοῦ] Transfor-
matione obliterus erat hic locus. Verba enim, τὸ μὲν
πολὺ πρὸς τὸ ἑψηλόν, τὸ μὲν μελιστὰ κεραυνού πι-
πτοντες, nec initio cum praecedentibus τῷ πλέον

γίνεσθαι cohaerent, nec fine cum sequentibus, ἀλ-
λιούς ἄλλα.

Restituzione autem facta aperte regin-
tut ἡνὸς λατοντον. Priors tres editiones legunt:
ιπτη τοῦ κατὸν τόπου τὸ μὲν μελιστὰ κεραυνού πι-
πτοντες τοῦ πορφύρας γίνεσθαι τὸ μὲν
τοῦ ἤχητος πιουμάτων τίταν, διὰ τοῦ πλέον τοῦ πορφύ-
ραν, καὶ κατὰ τοῖς τοῦ τοῦ πορφύρας πιουμάτων
κεραυνούς. καθά καὶ βροτῆς οἰδητην πλοίον γίνε-
σθαι, γενετὰ καὶ πιουμάτων ισχυρότερον, καὶ
προσέρχεται τὸ νέφος, διὰ τὸ μὲν μελιστὰ κεραυνού πι-
πτοντες τοῦ πορφύρας τὸ μὲν πλάνο, πρὸς δρό-
μον τοῦ πορφύρας τὸ μὲν μελιστὰ κεραυνού πιουμάτων καὶ τρο-
πάλλα. Idem.

141 Πλοίοις, πλείους γενετὰ πορφύρας] Transfor-
matione & omniflione & hinc locus laborabar. Idem.

per cursum nobis ad inferiora loca, alia
atque alia specie ἢ vehementi flato impul-
sive, fieri consentaneum est: et per flatum
qui velemens feratur, et simul nubes ad
proxima impellente exteriore flatu. Prae-
terea et per circumstantiam spiritus, cum
in circulum ait quidam superne compelli-
tur: et cum velemens ventorum fluxus
genitus fuerit, qui in transversa diffundere
non valeat, propter eam qua circumfun-
ditur aëris densitatem. * Atque ad ter-
ram quidem ulque pretere descendente
turbines sunt, in generatio secundum mo-
tum spiritus fiat; sed ad mare descendenter,
vertigines sunt. Terra motus fieri possunt,
et cùm in terra statos inclusi est, et pre-
ter parvos ejus tumores diffringit, perpe-
tuoque moverit, quando agitationem
terrae parat, et alias flatus extrinsecus intrè
recipit: aut ex eo quod in fundamenta
ruit, aut in abrustra speluncæ in morem
terrae loca densitas a ventis aëris. Per hanc
autem distributionem motus ex lapibus
fundamentorum plurimorum, itemque
redditione ubi condensantibus vehe-
mentioribus tecte obviriatur, terramotus
146 perfici posibile est. * Et aliis modis pia-
ribus haec terræ agitationes fieri possunt. Por-
rò ventos in tempore fieri contingit, cum
alia quadam materia semper sensim
subrepatur: et per collectionem aquæ copi-
osa. Vent. autem pauci sunt, cum
panci in concava irrurint multa, horum
dum distributio fit. Grandio perficitur et
per concretionem vehementiore: undique
autem per ventos forum circumstantiam
quorundam, ac partitionem: et per moder-
ationem concretionem, cum quedam
pariter aquæ preferentia speciem erum-
punt, et simili compulsionem ipsorum fa-
147 τὰ δὲ ὅλη πνεύματα τὰ κινήσεις ταύτας τῆς γῆς γίνε-
σθαι. καὶ τὰ δὲ πνεύματα συμβαίνει γίνεσθαι
ταχρόν, ἀλλοφυλίστικας δέ εἰς κατὰ μί-
κρος παρεπιδυμένες. καὶ κατ' ὅλας ἀφέντος
οὐλαγόν: τὰ δὲ ὅλη πνεύματα γίνεται καὶ
ὅλης περιστῶν εἰς τὰ πολλὰ καλωμάτα, διά-
δοσεων τούτων γενομένης. καλαζα συντελεῖται
μὲν κατὰ πλάνην ισχυρέστατη πάντοτεν δὲ πνεύ-
ματῶν περιστῶν τῶν καὶ κατατέρσιν.
148 καὶ κατὰ πλάνην μετριωτέραν, ύδατεσθῶν τι-
νῶν ὧδην ἕρχεται, τὴν τε σύνωσιν αὐτῶν πιουμέ-

142 Καὶ πίστις τοῦλης πιουμάτων] Hanc lectio-
nem confirmo verbo διαφέρειν quod sequitur. Priors
editiones διέτιν. M. Meibom.

143 Οταν κραδασθεῖ τῇ γῇ παρασκεψῃ] Scrib.
χρεούσιον. II. Catast.

144 Τὰ δὲ πιουμάτων συνβαίνει] Legendum existi-
mo, μηδετέ, ut procellae intelligantur, nubibus ru-

pris, colligo id ē sequentibus verbis, καὶ κατ' ἄλλο-
τος ἀρίστου συλλογήν. Deinde pro λατα scirbo διάγη-
γετο lectionē & à sequente voce διάγη γεftinuntur. M.
Meibom.

145 Οταν κραδασθεῖ τῇ γῇ παρασκεψῃ] Scrib.

146 Καὶ κατὰ πλάνη] Exciderat vocula κατά, po-
νος modus exponitur. Idem.

νον. ἡ καὶ διάρρειν, πρὸς τὸ κατὰ μέρη συνίστα-
σθαι πηγήμενα δὲ κατὰ οὐρόπτητα. ἢ δὲ πε-
ριφέρεια οὐκ ἀδυνατώς μεν ἔχει χωνεύσαι, παγ-
τονεν¹⁴⁶ τῶν ἄκρων ἀποτροπείων, καὶ ἐν τού-
στοῖς πάντοθεν, ὡς λέγεται, καὶ τὰ μέρη ὁ-
μαλῶς περισταμένων, εἴτε ὑδάτοις ἡπιῶν,
εἴτε πνευματιδῶν. χίονα δὲ ἐνδέχεται συντε-
λεῖσθαι, καὶ ὑδάτοις λεπτοῖς ἐκχειμένου¹⁴⁷ ἐν
τοῦ νεφῶν διὰ πάρον συμμέτρουν· καὶ θλίψεως
ἐπιποδεῖς νεφῶν,¹⁴⁸ καὶ ὑπὸ πνεύματος σπε-
ράς· εἴτα τούτῳ πῆχυν ἐν τῇ Φορᾷ λαμβάνον-
τος, διὰ τινα ισχυράν ἐν τοῖς κατώτεροι τόποις
τοῦ νεφῶν ψυχραστίας περιστασιν· καὶ κατὰ
πῆχυν δὲ ἐν τοῖς νέφεσιν,¹⁴⁹ ὥμαλην ἀραιτητα
ἔχουσιν,¹⁵⁰ τοιαύτην πρέστις ἐν τοῦ νεφῶν γι-
νούσην αὖ, πρὸς ἀλλήλα θλίψειν καὶ ὑδατο-
δῶν συμπαρακείμενην· ἀνοινες συνωνιτικο-
μένη, καθαλάξαν ἀποτελεῖ. ὡς μάλιστα γίνεται
108 ἐν τῷ αέρι· καὶ κατὰ τρίψιν πέντεν εἰ-
λιΦότων,¹⁵¹ ἀποτελεστις ἀναλαμβάνει τὸ τῆς
χίονος τοῦτο οὐρόσμα. καὶ κατὰ ἄλλους δὲ τρί-
ποντας ἐνδέχεται χίονα συντελεῖσθαι. δρόσος συ-
ντελεῖται καὶ κατὰ σύνδονος πρὸς ἀλλήλαις ἐν τοῦ
αέρος τοῦ τείχους, ἡ τῆς τείχους ὑγρασίας
ἀποτελεστικά γίνεται· καὶ κατὰ Φορᾶν δὲ, ἡ
πόντοντος τούτων, ἡ ὑδάτη κεκτημένων· ἐν οι-
στοῖς μάλιστα δρόσος συντελεῖται· εἴτα σύν-
δον τούτων εἰς τὸ αὐτὸν λαβόντων, καὶ αποτέλε-
σιν ὑγρασίας, καὶ πάλιν Φορᾶν ἐπὶ τοὺς κατω-
τόποις, (καθαπέρεροις καὶ παρὰ γῆν ἐπὶ πλε-
109 ἐνοντος συντελεῖται τοιαῦτα τινα.)¹⁵² πάχυν δε

146 Τοῦ πέρος ἀποκεκριμένου] Αποκεκριμένον τε ἀ-
ποκεκριμένον. Ambrosius, ut videtur, ἀποκεκριμένον.
151 Καταλ. Aldobrandini lectione est αποτελεστικόν.

147 Εἰ τῷ πέρον διὰ πάρον συμμέτρου] Hanc e-
dimentacionem fugessere verba sequentia, εἰσαλλούσα-
ται ισχυρας. Omnes editiones διαφέρουσι συμ-
μετρούσι, quae quid significent, & quomodo præcedent
ribus annectantur, nemo exponit. M. Melchior.

148 Καὶ οὐσιούσιας περιφέρεια] Legō, καὶ ὅτι πε-
ριφέρεια. I. Calanus.

Καὶ ὅτι περιφέρειας επορεύεται] Prioris tres editiones,
καὶ πιστωταίσις επορεύεται, corrupte sine dubio. M.
Melchior.

149 Ουσιαληραστική χειρον.] Prioris editiones
ισχυρα, corrupte. Idem.

ciant; aut etiam per ruptionem, adeo ut per
partes confundant, et magna copia concre-
scant. * Orbicularis autem ejus figura fieri¹⁵³
potest, extremis undique liquefcentibus in
consentientia, atque undique, ut dicitur,
partes æquilateris five aquoīis quibusdam
seu ventolis circumstantibus. Nivem au-
tem perfici credibile est, et cum aqua
tenuis ex rubibus funditur per rimas modicas:
et cum idonearum rubium fit pre-
fusa, et à vento dispersio; deinde dum
fertur hæc aqua concretionem accipit,
propter vehementer quandam in locis
inferioribus rubium frigoris circumstan-
tiā: et per concretionem in rubibus, æ-
qualem raritatem habentibus, hujusmodi
emissio ē rubibus fieri posit, dum si
invicem collidunt aquæ speciem praefer-
unt, et his una adjacent; qua dum
veluti compulsionem faciunt, grandinem
efficiunt, quod maximè in aëre fit. Sed¹⁰⁸
et per collisionem rubium, qua concre-
tionem accepunt, perfectionem suffici-
nisi illa congeries: et aliis item modis
nix confici potest. Ros autem efficitur et
per conventionem adiuvicem ex aëre talum,
qua fint hujusmodi humoris causa efficien-
tes. Sed enim et per delationem aut ex
humumentibus locis, aut aquas habentibus,
quibus locis maximè perficitur ros. Dein-
de cùm hec ad unum locum convenire,
humiditatique perfectionem, et motam-
rūsus ad inferiora loca, (ut similiiter
perfici et apud nos in plerique hujusmodi
quadam cernimus.) * Pruna vero effici-¹⁰⁹

150 Ταύτην τινας] Aldobrandinus ita in veluto
codice inventi. Basileensis & Stephaniaca, προσήμενος,
quod hic locum non habet. Idem.

151 Αντιτίθεντος περιφέρειας] Ita lego pro corrup-
to ἀποτελεστικό, quod Aldobrandini editio habet: aut
περιφέρεια, quod Basili. & Stephaniaca. Librarii error
manifestus est, unus littera mala informatione pro
duibus, & alterius mutatione. Conjectura meam
confirmat adjunctionem verbum ἀποτελεστικόν, sed maxi-
mum loci adjunxit. Sequitur paulo post idem vocabu-
lum ἀποτελεστική χειρον. Idem.

152 Ηδονὴ διατροφίας] Hec verba hoc loco ex-
cidicte bene conjectat Gassendus. Non solum enim muta-
tia verborum constructio id docuit, sed maximè loci
finitus. Idem.

συντελεῖται, τῶν δρόσων τούτων πᾶσιν τινος πο-
λὺ λαβόντων διὰ περιστασιν τινὸς αἵρεσης ψυχροῦ.
κρύσταλλος συντελεῖται, καὶ κατ' ἐκβλήμαν μεν
τοῦ περιφεροῦσα σχηματισμοῦ ἐκ τοῦ ὑδατος,
σύνων δε τῶν σκαληνῶν καὶ διγυανίων τοῦ εὐ-
τῶν ὑδατοῦ παραβότων· καὶ κατὰ τὰ ἔξωθεν δε
τῶν τοιούτων πρόσκρισιν, ἀ σωλασθέντα πῆχυν
τῶν ὑδατοῦ παρεκκείσαται, ποσὶ τῶν περιφεροῦ-
ντειδικάντα. Ήτο γίνεται κατὰ πρόσλαμψιν ὑ-
πέτασι, οἷαν θεωρούμενον¹⁵⁴ κατὰ πρόσλαμψιν πρὸς
τὰ μέρη· τὸ δὲ τῆς περιφερίας τοῦτο Φάγτασ-¹¹⁰
μι γίνεται, διὰ τὸ διαστημα πάντοθεν ἵστον υ-
πὸ τῆς εὑρεσίας θεωρεῖσθαι· ἡ σύνωσιν τοιούτην λαμ-
βανουσῶν τῶν¹⁵⁵ εν τῷ αἵρει αἴσιον πάντοτε,
δελτίσιον, καὶ λυτήν concretionē circumferentiam
immittant. Area circa lunam fit, et dum omni ex parte li-
γνη σεληνή, ἀποφερομένων αἴσιον, περιφέ-
ρειάν τινα καθίσταται εἰς τὴν σύγκρισιν ταῦτην.
155 ἀλλοι περὶ τὴν σεληνήν γίνεται, καὶ παρὰ πυρὸς
πάντοτε προφερομένου προστημένην, καὶ τὰ
αἴσιαν ἀποφερομένα πρύμνατα ὄντας ἀνά-
στελλονται εἰπι τοσοῦτον, εἰΦ σον¹⁵⁶ κίκλῳ πε-
ριτηνή τον περιφερεῖς τούτοις, καὶ μη το παραπαν
διακρίνειν· ή καὶ τὸ πέρι αἵρει αἴσιον αἴσιον τελ-
λογος συμμέτρως πάντοθεν, εἰς τὸ τὸ περιφε-
ρες περὶ αὐτὴν καὶ παχυμέρες περιστῆται. * ο γίνεται κατὰ μέρη τινά, ἥτοι ἔξωθεν¹⁵⁷

153 Κατὰ προσέλαυνη πρὸς τὰ μέρη] Aquos aëris
partes intelligit, quibus iris conflat. Nec pro τὰ μέρη
scribendum, τοι εἰπει, ut repetitū videtur possit et de-
scriptiōnis huius metron intio. M. Melchior.

154 Εἰ τὸ πέρι αἵρει] Omnes valde absurdē, τε-
μένος. Corrupta hinc lectioνē occasiōnē dedit quod
præcedit, ἀλλοι τὸν αἴσιον διατροφήν. Haclectione magna ab-
fundat huc locus liberatur. Idem.

155 Καὶ τοι τὸ τείχον γίνεται, καὶ πασὶ περι-
πετερούσι] Ahos nisi bene Stephaniaca, male Romana,
εστι. Deinde omnes peperant, καὶ κατὰ τὰ περι-
φέρειας περιφέρειας. Legendūn est περὶ αἵρεσης, monit
primum verbum ἀποτελεστική χειρον, bis sequens. Ignis re-
mittit, retroagat emanantes ē luna fluxiones, deinde
verbum θλίψια, sequens, quod ad ignem pertinet.
Præterea vox οἴη sequens, construita cum inelle-

ctis his, ή πούς πάντοτε προφερομένου πρὸς τὰ μέρη
εστι, καὶ τὸ τείχον αἵρει αἴσιον τελλεῖται. Et se-
cundum aliis modis. Primum autem foret, αἴσια πε-
ριτηνής. Denique sequens paulo inferius, εἰπει
περιφέρειας. Corrupta hinc lectioνē occasiōnē dedit quod
deinde circumferentia recte legitur. Totam hanc de
area opinionem Epicuri, conjectura suis & muratio-
nibus corripuit Galenus. Idem.

156 Καὶ πάλι περιφέρεια τὸ πέρι αἵρει] Sensus hanc lec-
tioνē poscit. Et sequitur, τι τὸ πέρι περιφέρεια πε-
ριφέρειας περιφέρειας. Basileensis & Ste-
phaniaca, καὶ πάλι περιφέρεια τὸ τείχον. Basileensis &
Stephaniaca, περιφέρειας περιφέρειας. Corrup-
tis autem mutat omnes. Idem.

βιασανέοντιόν ερύματος, ἡ τῆς θερμοκαίας¹¹⁷ πιπηδίων πυκνωμάτων ἐπλανθανούσεν, εἰς τὸ τοῦτο ἀπεργάσθαι. κορήται αστέρες γένονται, ἵτοι πυρὸς ἐν τόποις τισὶ διὰ χρέων τινῶν ἐν τοῖς μετεώροις συστρέφομενοι ἢ καὶ περιστόσεως γενομένης, οὐσιῶν τινα καλησσούσι χρόνον τοῦ εὐραϊκοῦ ἴσχυος ὑπὲρ ἡμᾶς, ὥστε τα τοιαῦτα ἀστρα πάνα φαίνονται ἢ αὐτὰ ἐν χρόνοις τοῖν ἐργασταῖς διὰ περιστοσιν, καὶ εἰς τοὺς καὶ ἡμᾶς τοῖς ἐλθεῖς καὶ ἐφανῆ γενένται. τὴν ταῦτα φάνον τούτων γένεσαι παρὰ τοῖς αντικείμενας ταῦταις αἰτίαις, ἐτα ταῦτα ἀναστρέψει ταὶ ταῦται. ὅ συμβαίνει, οὐ μέντοι τῷ τοῦ μέρος τοῦτο τοῦ κόσμου ἐστάναι, ¹¹⁸ περὶ δὲ τὸ λαϊκὸν περιστρέφεται, (καθάπερ τίνες Φασῖν) ἀλλὰ καὶ τὸ δίνηρος ἀρέσκειν λοιστὸν αὐτῷ περιστάναι, ἢ κωλυτική γένεται τοῦ περιπολεῖν, ὡς καὶ τὰ πλατά. ἢ καὶ διὰ τὸ ἔξις μὲν αὐτῆς ὑπὲρ ἐπιτηδείαν μὴ εἶναι, ἐν δὲ τοιτῷ τῷ τόπῳ ἐν ᾧ κέντητα θεωρεῖται. καὶ κατὰ ἄλλους πλεονεῖς τρόπους τοῦ δινετοῦ συντελεῖσθαι, ἐντα τὸ δινεται τὸ σύμφωνον τοῖς Φανομένοις συντελεῖσθαι. τινὰ τῶν ἀστρῶν πλανεῖσθαι, εἰ σύτοι ταῖς κινήσεσι χρόνειας συμβαίνει, τινὰ δὲ μὴ κινεῖσθαι¹¹⁹ ἐνέχεται μὲν καὶ παρὰ τὰ κόκκινα κινούμενα ἐξ ἀρχῆς εύτοι κατηγορούσθαι, ὥστε τὰ μὲν κατὰ τὴν αὐτῆς δίνηρος Φέρεσθαι ἐμαλῆν σύσταν, τὰ δὲ, καὶ αὐτῆς ἡμέρας ποιῶν αἰνιγμάτων χρονέην, ἐνέχεται δὲ καὶ καὶ οὐς τοῖς Φερεται, οὐ μὲν παρεκτάσσεις ἀρέσεις εἴται ἐμαλάς, ἐπὶ τὸ αὐτὸν συνιωσόσας κατὰ τὸ ἔξις, ἐμαλάς τε ἐκκαπνότας οὐδὲ ανυμάλως οὐτως, ὥστε τὰς θερμομέτρας παραλλαγῆς συντελεῖσθαι. τὸ δὲ μέσην αἰτίαν τούτων παροιδόντων, πλεωχῶς τῶν Φανομένων ἐκκαλούμενον μακέν, καὶ οὐ καβοκόντως πραττόμενον ὑπὲρ τῶν τὴν ματαίαν ἀστρολογίας ἐγγλωκότων, καὶ εἰς τὸ κενὸν αἰτίας τινῶν αἰποιδόντων, ἔταν τὴν θείαν Φότον μηδαμήν.

¹¹⁷ Επιτηδεῖον πυκνωμάτων] Ita lego pro πύκνων quod nihil est. Sequitur §. 115. ἐν πυκνωμάτων ἐπιπλανηταῖς. Procellis, πυκνωμή, unde hic posset idem.

¹¹⁸ Περὶ τὸ λαϊκὸν περιστρέφεται] Corripit hic legitimū ἀντεπίθεται. Hesychius tamen, ἀναπογένετος, περιπλανηταῖς, quod hic locum non habet. idem.

¹¹⁴ *Sidera quædam non adsequit alia consipici contingit, cum quod tardiore motu circumferantur quando eundem orbem circumcument; tum quod contrario ferantur motu, ab eadem abducta vertigine; tum etiam quod circumferantur, alia majore loco, minore alia, cum eandem vertiginem ambient. Porro simpliciter de his definire, illis convenient qui prodigiis circumplexu apud vulnus volunt. Quæ autem cader dicuntur stellæ, et ex parte, et ex collisione sua fieri possunt; et quod illuc exciliat, quoque exspiratio fuerit; sicuti et de fulminibus diximus. *Ex concurvo quoque atomorum ignem efficiunt, consensi confundit at hoc fiat: ac secundum motum quoconque impetus à principio secundum concursum fuerit. Ex collectione item venti in condensationibus quibusdam nebula preferentias speciem, secundum ignitionem horum per involutionem; deinde per eruptionem ē continentibus, et in quemcumque locum impetus fuerit, motu quoque in eum subsequente. Sunt et alii modi quibus hoc fiat, non pauci. Porro significaciones quæ super quibusdam animalibus sunt, per tempestatis anni contingentias eveniunt. Non enim animalia necessitatem aliquam inventant ut hiems fiat, neque fœder aliqua natura divina, quæ horum animalium obseruat exitus, ac deinde hujusmodi efficiat significaciones. * Neque enim animal quilibet, modis id fit gratiosius paulo, in ejusmodi fluctuam cader, nedum id quod plenissimum obtineat felicitatem. Hæc igitur omnia, o Pythocles, memoriter tene: ut plurimum enim evades fabulum, et ea quis his genere similia sint conspicere poteris. Maxime autem telipsum dede ad speculanda principia, et infinitam, et que his similia sunt; præterea iudicandi instrumenta et perturbationes, et id cujus gratia ista exquirimus. Hæc enim in prima considerata, caulas quoque particularium rerum cognitu faciles facient. Qui verò istis vel omnino, vel maximè contenti non fuere, ne ita quidem ipsa ¹¹⁵ ή μὴ μάλιστα] Excedat particula rō. M. Melib.

ταῦτα καλέσσι συνθεωρήσαις ἀν., οὐτέ οὐ ἔνεκεν δεῖ θεωρεῖν ταῦτα περιτομάντο. ταῦτα αὐτῷ καὶ περὶ τῶν μετεώρων δοκεῖ.

* Περὶ δὲ τῶν βιωτικῶν, καὶ ὡπτας χρῆ τὰ μὲν ἡμέας ἐκφεύγειν, τὰ δὲ αἰρεῖσθαι, οὐτωσὶ γραφεῖ πρότερον δεῖ διέλθωσιν ἀπὸ αὐτῶν δοκεῖ περὶ τοῦ σοφοῦ, καὶ τοῖς ἀπὸ αὐτοῦ. Βλαβεῖς ἐξ αὐτῶν, ηδία μίσος, ηδία φύσην, ηδία καταφύσουσαν γίνεσθαι. Ἐν τὸν σοφὸν λεγοταῖον περιγρίνεσθαι. ἀλλὰ καὶ τὸν ἄπαξ γενέμενον σοφὸν, μηκέτι τὴν εἰναντίαν λαμβάνειν διάθεσιν, μηδὲν ἰπαλλάττειν ἕκοτα. ¹⁶⁰ πάθειοι μέλλειν συσχεθῆσθαι οὐδὲν ἐμποδισθῆσθαι περ τὴν σοδιαν. οὐδὲ μὴ ἐν πάσῃ σωματεῖος σοφὸν γενέσθαι. οὐδὲν ἐπατὶ ἔνειν. ¹⁶¹ καὶ στρεψθεῖν δὲ σοφός, εἴπειν αὐτὸν εὐδαιμονον. μόνον τε χάριν ἔχειν τὸν σοφὸν, φίλοις καὶ παρούσι, ¹⁶² καὶ ἀποτεσμοῖς ὄμοιοις. διὰ τε ὁ-

¹⁶⁰ Μηδέποτε τοῦτα πάθειαν μᾶλλον ευτυχίαντος] Λέγε, μηδὲ πάθειαν πάθειαν πάθειαν ἀλλοκότας συγχρήσειται, nec multo alter Ambrosius. If. Caf.

Μοῦτον πάθεται.] Ιτα τέρῳ πρὸ τοῦ πλάττειν.

Δεινὸς τρες ἔργανται. πάθεια μᾶλλον συγχρήσειται τοῦτο πάθεται πρὸ τοῦ σοφοῦ.

γνωστὸς ἡδονή, fed pro tamen Aldobrandinianis foliis, illis, quod verit, πορειαν εν εννοιωτε, forsan ab legendis soncejat, quod facilius locum inventire, M. Melissom.

161 Πάθεια μᾶλλον συγχρήσειται, εἰς τὸν παρόν.

] Quid nobis de hoc loco videtur, jam inio, ubi de Aldobrandiniana veritate in genere differimus, indicavimus. Mili fine sensus est in genere obvius, ut verbis, fine uila mutatione. Quid enim εἶδε τὸν πατέρα fuerit hoc loco, quam quis τὰ τε τετραπλεῖαν, μενεπιταλπαὶ αἰδινοὶ Epicurus, in Epitolla quam exhibet Antonius noferit. De se ipso, lib. ix. ubi etiam τὸν πατέρα (ut hic τὸν εργάτη, quae in Epicuri philosophia ἴστοροις) nihil obflare contendit: & mox Antonius in candens fententiam, τὸν φιλοσοφὸν φιλοσοφόν, το. Et quām multa præterea veteres hoc idem dixerunt, φιλοσοφόν, seu affiſſionem (ut more Chrysostomo loquuntur;) metheores fieri: ut non alia feret sit tristis observatio. Illam scibū (in fallor) εργάτη, compendiōfissimam illam ad philopham, seu sapientiam vnam statuit. Viri docit, qui hec cum superioribus iſis, μηδὲ πάτεται, &c. conjungunt, præter confusidinem suam, à vulgata lectione nimis recedunt: & potestiora verba infamantia (certe non intelligibilia) nobis refungiunt. Ad superiora autem illa quod artificer, etiā ex illis dicitis μηδὲ πάτεται εἰσιται, non

reδε confispicere poruerunt, neque ejus rei gratia illa confiencia erant, consecuti sunt. Hac ille et de coelestibus corporibus opinatus est.

* Ceterum de his quæ ad vitæ moderationem pertinent, quoniam modo eligenda alia, alia repudianda sint, sic scribit. Primum autem quid de sapiente ipse opinatur, et aliui qui ejus sententias expoununt. Detrimenta quæ ex hominibus, siue odi, siue invidie, siue contemptus causa sunt, sapientem autem ratione superare. Eum vero qui semel fuerit sapiens, in contrarium habitum transire non posse, nec sponte variare. Perturbationibus obnoxium quidem fore; sed nullo inde ad sapientiam impedimento. Non tamē ex omni corporis habitu, neque in omni mentis dispositione fieri sapientem. *Etiamsi torquente sapientem futurum nihilominus felicem. Gratiam amicis, praesentibus æquæ ac absenteribus habi-

incommodus omnino feciūs elici queat, omnia similes agere; non disimilare sapientem: cum tam alibi quoque eadem verba occurruant, οὐδὲ πάτεται αὐτοῖς, sapientem non cogi, vel, nihil invitus agere: ego hoc præferendum puto. Ab hac tamen regula paulo post excipienda docet, quæ siue τὰ πατέται. Cum enim dixisset, sapientem non ducere uxorum (ita enim docent in Notis huius vii docti;) addit, καὶ πάτεται δὲ τοι πιον (id est, ingruente & urgente necessitate:) γραμμεῖς, καὶ λατρευτοῖς τοῖς (ita enim; non ritas, ut excellere, fententia requirit.) id est, & uxorum ducendum, & in aliis γατοβάσια (it res exigat) εἰσι πατέται deflexarunt. Sequuntur: οὐδὲ μη τετράντα in iuxta πάτεται τοῖς (ita enim; non ritas, ut excellere, fententia requirit.) id est, & uxorum ducendum. Non autem in celebriterate Gracia recitaturn. * Opibus provisurum, et futuro. Rus amatorem, Fortuna strenue se oppositum. Amicum neminem avaram sibi comparaturum. Bona fama haec provisurum, ut ne contemptui habeatur. E publicis spectaculis majorem ceteris voluptatem capturum. Peccata esse inaequalia. Sanitatem quibdam conducere; aliquibus vero indiffe-

162 Μήδει καὶ οἰωνοῖς] Lēgo ινέι καὶ οἰη. If. Caf.

163 Οὐτοὶ κατέτοιται εἰσιται] Futo verius, τοια τι οἱ πάτεται κατέτοιται. Idem.

164 Καὶ μηνι καὶ μενοῖς καὶ τετραπλεῖον] Non hoc fuit Epicureorum vulgo fententia. Attinuit de Epicuro lib. III. cap. 7. εἰσιτεις Επικουρια πάθεια εἰς τὸν πατέρα, εἰς τὸν πατέρα γραμματα, εἰς ταῦτα πάτεται. ιδεον φέρεται εἰς τοὺς πάτεται τοῖς, λατρευτοῖς εἰς τοῖς.

165 Οὐδὲ μηνι τετράντα] Excide vocem unam aut alteram, certum est. malevoli libraui fortasse culpā, & bona hujus placita traducet.

Anticitem enim vel maximè conciliandam stavebat Epicurus. Ceterum hec illis que infatu sequuntur,

οὐ πάτεται πάτεται τοῖς, juncta olim fuile, artificari quis possit. M. Melissom.

τούτοις sapientem solum, nec tamen, si vel torqueatur ille, clamabit, et ejulabit. Majori item non congressurum sapientem, quam leges attingere vetant, ut Diogenes in Epitome Epicuri dogmatum moralium ait. Neque cruciatu affectarum servos; verū misertarum, veniamque daturum probò cuidam. Amaturum sapientem negant. Neque sepulture curam habitum. Neque a deo amore immitti, ut in XII. Diogenes referit. Neque item oratores datum operam. Concubitus, inquietum, nihil quidem unquam profuit, optabile

165 οὐτε πολλάται οἰκεῖται, ἐλέγειν μέν τοι, καὶ συγγνώμην τοῦ ἔχειν τῶν σπωδαιον. ερωθησθεῖς τὸν σοφὸν οὐ δοκεῖ αὐτοῖς. εὐδὲ ταῦτα φροντιεῖ, εὐδὲ βεόπεμπτον εἰσαὶ τὸν ἑρατα, οὐ διογένειν εν τῷ μὲν Φιόνι, εὐδὲ φτωρεύειν καλῶς. συνοιτί δὲ (Φασι) αὐτοῖς μηδὲποτε, αγαπηταῖς δε εἰ μὴ καὶ εὐλαύνειν. * 166 καὶ μην 119 καὶ γαρμῆται καὶ τεκνοποιησθεῖς τὸν σοφὸν, οὐ Επίκουρος εν ταῖς διαπεριαις, καὶ εν ταῖς περὶ Φύσεις κατὰ περιταῖν δέ πετε βιον οὐ γαμητεῖν καὶ διατραπεσθεῖν τινας. ¹⁶⁷ οὐδὲ μῆτριν τρέπειν εν μίᾳ, Φιόνι οὐ Επίκουρος εν τῷ συμποσίον εἰδει πολιτευεσθεῖς, οὐ εν τῇ πρώτῃ περὶ βιον, οὐδὲ πυρανεύειν εὐδέι κοινεῖν. οὐ εν τῇ διητηρίᾳ περὶ βιον οὐδὲ παταχεῖσθαι ἀλλὰ καὶ προφετεῖς τὰς εὑλεῖς, μετέχειν αὐτὸν τῷ βιον, οὐ εν τῇ αὐτῇ Φιόνι, καὶ λυτρήσεσθαι δε τὸν σοφὸν, οὐδὲ οὐδεις εἰς τὸν πέμπτην τῶν εἰτιλέκταν, καὶ διάκοσθεῖς, καὶ συγγραμματα καταλέγειν οὐ πανταγχεῖρει δε. κτητοῖς προνοσθεῖς, ¹⁶⁸

167 οὐδὲ μελλοτος. Φιλαγράτειν, τύχη τε αὐτηταζοται, ¹⁶⁹ φίλοι τε οὐδένα κτητεῖν. εὐδέσιας εἰτι τοσοῖς προνοσθεῖς εἰς τοὺς παταρφωνθεῖσθαι. μᾶλλον τε εὐφρανθεῖσθαι τῶν ἀλλων εν ταῖς θεραῖς. αἰσαργυρα, αἴσια

168 Μῆδει καὶ οἰωνοῖς] Lēgo ινέι καὶ οἰη. If. Caf.

169 Οὐτοὶ κατέτοιται εἰσιται] Futo verius, τοια τι οἱ πάτεται κατέτοιται. Idem.

170 Καὶ μηνι καὶ μενοῖς καὶ τετραπλεῖον] Non hoc fuit Epicureorum vulgo fententia. Attinuit de Epicuro lib. III. cap. 7. εἰσιτεις Επικουρια πάθεια εἰς τὸν πατέρα, εἰς τὸν πατέρα γραμματα, εἰς ταῦτα πάτεται τοῖς, λατρευτοῖς εἰς τοῖς.

171 Οὐδὲ μηνι τετράντα] Excide vocem unam aut alteram, certum est. malevoli libraui fortasse culpā, & bona hujus placita traducet.

Anticitem enim vel maximè conciliandam stavebat Epicurus. Ceterum hec illis que infatu sequuntur,

οὐ πάτεται πάτεται τοῖς, juncta olim fuile, artificari quis possit. M. Melissom.

ποιεῖσθαι. καὶ τὴν ὑγίειαν τοῖς μὲν ἀγαθὸῖς τοῖς δὲ, ἀδίδοφοις. τὴν δὲ ἀδρείαν Φύσις μὴ γινέσθαι λογισμῷ δὲ τοῦ συμφέροντος καὶ τῆς Φιλίας διὰ ταῦς χρείας. δεῖ μὲν τοι πρόκαταρχεῖσθαι (καὶ γάρ την γῆν στείρομεν) συνίστασθαι δὲ αὐτὴν κατὰ κονονίαν εἰ ταῖς θύσεσι. ¹²¹ τὴν εὐδαιμονίαν διχῇ νοίσθαι, τὴν τε ἀκροστήν, οἵα ἐπὶ περιτούσιν, επίτασιν οὐκ ἔχοντας ¹²² καὶ τὴν ἀνθρωπίνην, ἔχοντας τὸ ανθρώπειον εἰ ἔχοι, ¹²³ ἀδίδοφοις εἶναι ἀλλὰ μὴ σχεῖν. μόνον τε τοὺς σφόδρα ἄρδεσσιν περὶ τε μοτικής καὶ ποιητικῆς διαλέξεσθαι. ποιηταῖς τε εὐρεγέναι, οὐκ ἀλλὰ ποιηταῖς. ¹²⁴ οὐ καὶ οὐταῖς τε ἕτεροι ἀπόφερον. κρηματιστοῦσαι τε, ἀλλὰ ἀπόμινος σοφίας ἀπορροπάται. καὶ μέντοι εἰ καλῶς διερεψεσθεν, καὶ ἐπιχαριστοῦσαι τιναὶ τῷ διερεψίᾳ. καὶ σχολὴν κατασκευασθεῖν ἀλλὰ οὐχ ἀπότελλαγωγῆσαι. καὶ αἰγαγγύεσθαι εἰν πλήθει, ἀλλὰ οὐχ ἐκεῖτα δογματισθεῖν τε, καὶ οὐκ ἀπορεῖσθαι καὶ καθ' ὑπουργίαν εἰσεῖσθαι. καὶ ἡ περὶ Φίλου ποτε τεθνήσιον. ταῦτα διεῖπεν αὐτοῖς περὶ τοῦ σοφοῦ. μετέπειτα ἐπίτηδει ἐπιτολὴν.

Ἐπίκουρος Μενοκεῖ καίρου.

¹²⁵ *Μῆτρές τις ἡν τοι μελέτῳ Φιλοσοφοῦ μήτε γέρων ὑπάρχων κοπιάτῳ Φιλοσοφοῦ. εὔτε γάρ δώρος οὐδέτε ιστον, εὔτε πάρορος πρὸ τοῦ κατά ψυχὴν ὑγίειαν. οὐ δέ μήπω τοῦ Φιλοσοφοῦ ὑπάρχειν ὡσα, ἢ παρεγκλιθέναι τὸν ὥραν, ἵμιος εστὶ τῷ λέγοντι, πρε εὐδαιμονίαν ἢ μὴ παρεῖναι τὴν φράν, ἢ μηκέτι είναι. ἀπό Φιλοσοφοῖς καὶ γέροτι καὶ νεοῖ τῷ μὲν ὅπερι γηράσκονταν νεαίνη τούς ἀγαθούς, διὰ τὴν καρνατῶν γεγονόταν τῷ δέ, ἐπός νέος ἀμά καὶ πελάσιος, διὰ τὴν ἀφεβαίαν τῶν μελλοντον. μελέτην γάρ καὶ ταῦτα τοι ποιεῖσθαι τὴν εὐδαιμονίαν, εἰπε παρότης μὲν αὐτῆς, παντα ἔχομεν. ἀπόντης δέ, ποιεῖσθαι ταῦτα.

Epicurus Menaceo gaudere.

Neque juvenis quisquam dum est, φιλοσοφari negligit; neque senex cum sit, philosopando fatigetur. Neque enim quisquam aut aetatem non attigit, aut aetatem excusat, ut ad animi sanitatem contendant. Qui autem dicit aut nondum philosophandi tempus esse, aut tempus præteriti, ei similis est qui dicit, ad beatam vitam aut non adessit tempus, aut non amplius esse. Philosophandum igitur et seni et juveni. illi quidem, ut senescens in virtutibus vigeat præteriorum gratia: huic, ut juvenis unā et vetulus sit, eo quod futurorum caret metu. Meditandum ergo quae faciant beatam vitam. Siquidem si adsit illa,

168 Καὶ τὴν ἀδρείαν, ἡγεμονίαν πρεσβείαν] Addidi τοις ἀδρείοις, ξενοντας, της commodissimum fenum refixum. Idem.

169 Λιανός οἴει ἀλλὰ μη εχειν] Ita hoc loco scriptum olim fuisse ut existimem, facit vox alia-

φει. Prioris editiones, ἀδρείος ἀλλα σχοῖν. Idem.

170 Οὐ κατέται τοι ιριόν] Ita Stephanus, sed Albrandini, εἰνιν τοι ιριόν. alterum altero sapientiorē non esse. Itolida sententia. Idem.

τοιαντα πράττομεν εἰς τὸ ταῦτην ἔχειν. ¹²³ ἀδέσσος συνεχές παρήγγελον, ταῦτα καὶ πράττε καὶ μελέτα, στοιχεῖα τοῦ καλῶς ἤνταῦτον ἴνα διαλαμβάνων πρᾶτον μεν, τὸν δεον, ζῶν ἀφερτογ καὶ μακάριον νομίζων, ὃς ἡ κανή τοῦ θεοῦ νέκτος ὑπερεργαθεῖ. μηδὲ μάτε τῆς ἀφερτοῖς ἀλλότροις, μητε τῆς μακαριότητος αγείκειον αὐτῷ πρίσσαπτε πάντα δε το φιλάττειν αὐτοῦ δυναμενον τὴν μέτρα ἀφερτοῖς μακαριότητα, πειστὸν δέξαται. θεον με γάρ εἰσιν. ἐναργῆς μεγάλης ἔτειν αὐτῶν ὑγίειν. οἷον δὲ αὐτοῦ εἰ πολλοὶ νομίζουσιν, οὐδὲν εἰν. οὐ γάρ φιλάττουσιν αὐτοῖς εἰον νομίζουσιν. αὐτοῖς δέ, οὐχ ὁ τοι τὸν πλάνων θεοὺς αἰνιγματαν, ἀλλὰ ὁ τοι πολλῶν δόξας θεούς προσάπτων. ¹²⁴ οὐ γάρ προληπτικούς εἰσιν, ἀλλὰ πλοκῆς πειρεῖσθαι τὸν πολλῶν ὑπερβεῶν ἀπόφερεν. ἔνθεν αἱ μέγισται βαθεῖαι, αἵτις τοις κακοῖς εἰ θεον ἐπάγονται ¹²⁵ καὶ ὀφέλειαι, τοῖς διγαθοῖς. ταῖς γάρ ιδίαις σιγενούμεναι διὰ παντὸς ἀρετᾶς τούς εμοίους αἰποδέχονται, πάντα μη τοιστον, ὃς ἀλλοτρον νομίζουσι. συνειδέσθε εἰς τῷ νομίζειν μηδὲν πρὸς ημάς εἴναι τὸν βάνατον. ἐπει τῶν αγαθον καὶ κακοὶ εἰ αἰσθήσει. στέρησις δέ ἐστιν αἰσθήσεως, ὁ θάνατος. οἶνος γάρ τοῦ ὄφου εἴναι πρὸς κράτος τὸν βάνατον, ἀπολαυστεν πειν τὸ τῆς ζωῆς θυητόν. οὗτοι πάτερι προστείσθαι κρόνον, ἀλλὰ τὸν τῆς ἀλανοτοσ αἴφλομέν πάνεν. ¹²⁵ οὐδεὶς γάρ εστιν εἰ τῷ ζηνδενόν, τῷ κατειλόφτο γηγενέσις τὸ μήδεν ὑπάρχειν τῷ μὴ ζεν δενόν. οὐτε μετανοεῖ ὁ λέγων δεδίσθαι τὸν βάνατον, οὐχ ὅτι λυπήσθαι παρόν, ἀλλὰ ἐτι λυπεῖ μέλλων. ὁ γάρ παρόν, οὐκ ενορεῖται προσδοκούμενον, κανός λυτσι. τὸ Φρικοδέστατον οὐν τὸν κακῶν ὁ βάνατος. οὐδὲν πρὸς ημάς ἐπειδηπερ ὅταν μεν ημέραις ὀμέν, οὐδενατος οὐ παρεστηται ὅταν δὲ ὁ θάνατος παρῇ, τοῦ ημέραις οὐκ εσμέν. οὐτε οὐν πρὸς τοῦ ζεντασιστή, αὐτε πρὸς τοὺς τετελευτηκότας. ἐπειδηπερ περὶ οὓς μὲν, οὐκ εστιν. οἱ δὲ, οὐκέτι εἰσίν. ἀλλὰ οἱ

171 Καὶ τοι φειδεῖσθαι τοις αγαθοῖς] Addidi τοις αγαθοῖς legit, aut legendum existimavimus Ambrosum. Μετατοι, sensu hanc vocem reposeamus. Et ita quoque Melibomini.

πολλαῖς τὸν θάνατον, ὃς μὲν ἡ μέγιστος τῶν κακῶν Φεύγοντιν.¹⁷² ὅτε δέ, ὡς αὐτάπαυτον τὸν εὖ τῷ ζῆν ζητοῦσιν. ὁ σόφος οὐκεὶ οὐτε Φοβεῖται τὸν ζῆν οὐτε γαρ αὐτῷ προσίσταται τὸ ζῆν. οὐτε δέ τοι ζῆσθαι κακὸν εἶναι τὸ μὴ ζῆν. ὀστέος δὲ τὸ στίχον εὐ τὸ πλεῖον πάτωτος, ἀλλὰ τὸ κιδιστονάρετος οὐτοῦ καὶ χρόνον τὸν μήκιστον, ἀλλὰ τὸν κιδιστὸν καρποῦσται. ὁ δέ παραγγέλλων τὸν μὲν νεοκαλῶς ζῆν, τὸν δέ γέροντα καλῶς κατατρέΦειν, εὐθὺς ἐστιν, οὐ μόνονδια τὸ τῆς ζωῆς ἀσπαστὸν, ἀλλὰ καὶ διά τὸν αὐτὸν εἴη μελέτην τοῦ καλῶς ζῆν, καὶ τοῦ καλῶς ἀποθνήσκειν, πολὺ δὲ κείρων καὶ ὁ λέγων,

--- Καλὸν μὲν μὴ Φύναι,

Φύντα δ' ὅπερας ἀκοστὰ πύλας αἴδει περῆσαι.¹⁷³ εἰ μὲν γαρ πεποιθὼς τοῦτο Φροῖ, πῶς οὐκ ἀπέρχεται εἰς τὸν ζῆν; ἐποιεῖ γαρ αὐτῷ τοῦτον ἔστιν, εἰπερ δὲ βιβουλευμένοις αὐτῷ Βεβαίος· εἰ δὲ μακρύμενος, μάτως εἰν τοῖς οὐκ ἐπιδεχομένεις. μηνιονεύεται δὲ ὡς τὸ μέλλων, οὐτε ἡμέτερον, οὐτε πάντων οὐχ ἡμέτερον, οὐτα μῆτρα πάντων προτιμένων αὐτῷ ὡς ἐστέμενος, μήτε ἀπελπίζων οι πάντων τοῦ ἑστέμενον. ἀπάλλοτεν δὲ ὡς τοῦ ἐπιθυμοῦν αἱ μὲν εἰς Φυσικαὶ, αἱ δὲ, κακαὶ καὶ τῶν Φυσικῶν αἱ μὲν αἰσχυναῖαι· αἱ δὲ Φυσικαὶ μάρτυρες. τῶν δὲ αἰσχυναῖαι, αἱ μὲν πρὸς εὐδαιμονίαν εἰσὶν αἰσχυναῖαι, αἱ δὲ, πρὸς τὴν τοῦ σώματος αἰσχυντίαν αἱ δὲ, αἱ δὲ,¹⁷⁴ τῷ ζῆν.¹⁷⁵ τούτων γαρ ἀπλακῆς θεραπεία πάσαν αἴρεται, καὶ Φυγὴν ἐπαναγαγεῖν οἰδεν ἐπὶ τὴν τοῦ σώματος ὑγείαν καὶ τὴν τῆς ψυχῆς ἀταράξιαν. ἐπεὶ τοῦτο τοῦ μακαρίου ζῆν ἐστὶ τέλος, τούτου γαρ καρποῦ πάντα πράττομεν, ἐποιεῖ μητρὶ ἀλγήμενη, μητρὶ ταρβῶμεν. ὅταν δὲ ἀπλαξ τοῦτο περι ημᾶς γένηται, λύεται πᾶς τῆς ψυχῆς κακός, οὐκ ἔχοντος τοῦ ζῶντος θεραπείαν οἱ πρὸς ἐγδίοντες, καὶ ἡγετεῖτερος φύεται τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ἀγαθοντυμπληρωθῆσθαι. τούτη γαρ-

¹⁷² Οὐδέποτε, οὐδὲ ἀπέκαυστο τὸν οὐ τὸ ζῆν.] Lege, sine his nulla est; deinde etiam ex interprete, qui αἴτια πάντων τὸν οὐ τὸ ζῆν παντας ποιεῖται, nam ex eas legit. At contra in superiori periodo lege apud cuiusdam has voces, certum est ex ipsa sententia, quae Ambrosium in malorum maximum legimus. II. Cal. opus

fugit; aliquando verò, ut requiem eorum, que in vita sunt tristium, desiderat.¹⁷⁶ Sapiens igitur neque ne non vivat metuit; nec enim illi vivendi potestas juncta est: neque opinatur mali aliquid esse non vivere. Quemadmodum verò cibum, non omnino copioseorem, sed suavissimum eligit; ita et tempus non longissimum, sed suavissimum, carpit. Porro qui juvenem quidem bene vivere, semeni verò bene ex vita difendere admonet, fatus est; non modis ob id quod vita per se optabilis est, verum etiam quod eadem sit meditatio vivendi, ac bene moriendo. Longè autem dexterius opinatur, qui dicit,

--- bonus quidem natum non effici.

Aut ubi natura erit mox Orei lumen adire.

* Nam si quid ita crederet hoc dixit, quod modo non excedebat ex vita? Id quippe illi in promptu erat, siquidem haec illi sufficit rata tentativa. Sin autem irridens, vanus erat in iis qua irritationem non admittunt. Memoria verò tenendum, quod futurum est neque nostrum esse, neque omnino non nostrum; ut ne tanquam futurum profus id expectemus, neque item quasi prorsus non futurum desperemus. Reputandum præterea concupiscentias partim esse naturales, partim inanēs: atque naturalium alias quidem necessarias esse; alias verò tantum naturales. Necesarior verò que sunt, partim ad felicitatem, partim ad corporis tranquillitatem, partim ad vitam ipsam esse necessarias. * Ho-¹²⁸ rum quippe sine errore speculatio facit, ut noverimus quid eligendum, quid fugiendum sit ad bonam corporis tuendam valitudinem, animique quietem. Hic enim nūis est bene beatèque vivendi. Hujus enim gratia omnia agimus; ut neque doleamus, neque perturbemus. Ubi verò semel id penitus consecuti erimus, solvitur omnis tempesta animi, cum non possit animal tendere quasi ad minus aliquid, et aliquid quæcumque quo animi corporisque consumetur bonum. Tunc enim voluptate nobis

EPI CURUS. Segm. 129, 130, 131. Lib. X. 657
δοὺς χρείαν ἔχομεν, ὅταν εἰς τοῦ μη παρεῖναι τὴν ἡδονὴν ἀλγάμεν· ¹⁷⁷ ὅταν δὲ μη ἀλγάμεν, οὐκέτι τῆς ἡδονῆς δέομεν. καὶ διὰ τοῦτο τὴν ἡδονὴν ἀρχὴν καὶ τέλος λέγομεν ἔντοι τοῦ μακαρίου ζῆν. * ταῦτην γαρ ἀγαθού πρώτην καὶ συγγενικὸν ἔγνωμεν, καὶ ἀπὸ ταῦτης καταρχόμενα πάσης αἰρέσεως καὶ Φυγῆς, καὶ ἐπὶ ταῦτη κατατάσσουμεν. ὡς κανέν τοι πάλιν πάντας ἀγαθού πρώτοτες, καὶ ἐπεὶ πρώτου ἀγαθού τοῦτο καὶ σύνφοτον, διὰ τοῦτο καὶ εἰ πάσαν ἡδονὴν αἰρούμενα· ἀλλὰ ἐστιν ὅτε πολλαὶ ἡδοναὶ ὑπερβαίνουμεν, ὅταν πλεῖον ἥμιν τὸ δυστήρεσσιν τούτων ἴσηται· καὶ πολλὰς ἀλγηδόνας ἡδονὴν κρίτους νομίζουμεν, επειδὴ μετὰν ήμερον ἡδονὴν παρακολούντι, πολὺ χρόνον ὑπομεῖναι τὰς ἀλγηδόνας. πάσαιν δέονται διὰ τὸ Φρούριον ἐγένετο σίκεια, ἀγαθὸν εἰ πάσα μὲν τα αἰρέτη· καβάτοι καὶ ἀλγηδόνα πάσα, κακό· εἰ πάσα δὲ αἱ Φυγικὴ πεφενίαι. τὴν μὲν την συμμετέροι, καὶ συμ-¹³⁰ Φερόντων καὶ ἀσυμφάρον θάλει, ταῦτα πάντα περιέντων καβήσει. χρώμεται γαρ τὸ μὲν ἀγαθόν, κατὰ τινας χρόνους, ὡς κακό· τὸ δὲ κακό, τὸ ἐμπαταλιν, ὡς ἀγαθόν, καὶ τὴν αὐταρκείαν δὲ ἀγαθον μέγα νομίζουμεν, εὐχὴν πάντων τοῖς ἀλγοῖς χρώμενα· ἀλλὰ ὅπως, εἴ τοι μὲν πάντας τοῦς ἀλγοῖς χρώμενα· τοῖς ἀλγοῖς χρώμενα, πεποιημένοι γηράσιος ὅτι ἡδοτά πολυτελεῖας ἀπολανσύνης εἰ πάντα ταῦτα δέομεναι. καὶ ὅτι τὸ μὲν Φυσικὸν πάντη, εὐπόμπτον ἔστι· τὸ δὲ κενόν, δυσπόμπτον. εἰ τε λίτη καλεῖ ἵση πολυτελεῖα διατί τὴν ἡδονὴν προσφέροντι, ὅταν ἀπαν τὸ ἀλγοῦν κατὰ εὐδαιμονίαν ἐχαρεῖν· ¹⁷⁸ καὶ μάζα καὶ ¹³¹ ἡδονὴ τὸν αἰρόταν ἀποδιδούσην ἡδονήν, ἐπειδὴ ἐνδέου τις αὐτὰ προτενέγνηται. τὸ

¹⁷³ Οὐαὶ δὲ μη ἀλγάμεν! Hoc verba addidi, quae egregium hunc loco sennum restituum. M. Merrem.
¹⁷⁴ Καὶ μάζα καὶ οὐδέποτε.] Quid πολλὰ si docet Helychius: Μάζα, ἀδισταπορευόμενα πάντα καὶ διάστασις. Μάζα, πολλα (boreum dicotramatum) μίσθιον στρατηγικόν οἶλος. Coctam fuisse, haud dubium. Hac puluis omnis olim Afia uebrana; & nunc quoque Europa, sed præterim septentrionaliter, cā uitur, maxime in ceras. Pro hordeo decorticato Angli ununtur avenaceā puluis. Dani, & ali populi, etiam fago-

pyro frequenter. Ceterum eximia sunt hæc omnia que de facilis Lapiensicti vieti hæc commendat Epicurus. Nec verbis ludicis, quando cœcum mundumque vicum sequalem simplicis epulis voluptates adferre dicit. Adde luxurioli, neponisque omnes, & Epicuri voluptates ex his verbis distinet, calque lectamini, sine lumpu parabiles quotidie, & vere confortantes. labore enim & continentia comparantur. οὐ γάρ δὲ θεοῖς εἰ τοποριοι τὸ θεῖον οὐδέν, αλλὰ διὰ τοῦ μαλακτα καὶ θυρατια, non enim per velu-

Oooo

συνεβίζεν οὐν ἐν ταῖς ἀπλαῖς καὶ οὐ πολυτέλεσι διάτριαις, καὶ ὑγείας ιστὶ συμπληρωτικός, καὶ πρὸς τὰς αἰνῆς καὶ τοῦ βίου χρήσεις ἀνθρώπου ποιεῖ τὸν ἀνθρώπον, καὶ τοῖς πολυτέλεσιν ἐν διαλειμμάτων προτερχούμενος, κρίτονας ἡμάς διατίθεται, καὶ πρὸς τὴν τύχην αἴθοβον παρασκευάζει. ὅταν οὖν λέγωμεν ἴδοντες τέλος ὑπάρχειν, οὐ τοῖς τῶν ἀστάτων ἴδοντας, καὶ ταῖς τοῦ ἐν απολαύσεις κειμέναις λέγομεν, οὐ τοῖς ἀγνοοῦσταις καὶ εὐχ ἐργοῦσταις, ἡ πάκης ἐνδεχόμενοι, νομίζουσιν, ἀλλὰ τῷ μητέλεγοντα κατὰ σῆμα, ¹³² μῆτε ταρατέθει κατὰ φύσην συνείροτες. οὐ γάρ πίστοι καὶ ιδούμοι, οὐδὲ ἀπολαύσεις παιδῶν καὶ γυναικῶν, οὐδὲ ἰχθύων καὶ τῶν ἀλιτῶν ὄντα φέρει πολυτέλεις τραπέας, τὸν ἴδοντα γεννᾶ βίον, ἀλλὰ τὴν φύσην λογούμοις, καὶ ταῖς αἵτινας ἐκείνοντι πάτηταις αἰρεσίαις καὶ φυγῆς, καὶ τὰς δόκας ἐξελαύνων, ἀφ' ὃν πλεῖτος ταῖς ψυχαῖς καταλαμβάνει φεύγεις. τούτοις δὲ πάντων αρχῆις τὸ μεγιστὸν αὐτῶν, ἡ φύσης. ¹³³ διὸ καὶ φιλοσοφίας τὸ τιμωτέρον τῆς φύσης ἡ φύσης, εἰς οἷς αἱ λοιπαὶ πάσαις τε φιλοκατισταὶ πρεσβύτεροι εἰσιν πάτηταις αἰρεσίαις, καὶ ταῖς δόκας ἐξελαύνων, καὶ τοῖς τῶν ἴδεων ζῆν, αἴτιον τοῦ φρεσίως, καὶ καλῶς, καὶ δικαῖος, αἴτιον τοῦ ηὔσως.

pietas Epicuri voluntatem denibantur; sed per latores maximi & continentissimi, Simplicio, proponio in Aritoteli Prædicamenta. Haec sobria vita commendatio Epicurum, qui alios impis dogmatibus ceteros omnes offendebat, inter Philosophos adseritur ino effect, ut graves autores causa huius viti præcepta dicerent. Monet me hic locis, ut à fortuitate Horati carmen liberem, cum Epicurea lecta commendatione, quod ad mores adinerit. In epistola enim ad Albium Tibullum nunc legitur:

*M. M. pinguem, & nitidum, tenui curatae cœte riferi,
Cum ridere voleris Epicuri de grecis porcum.*

Gravi convictio potius quam *āsternū* scripsit one-
rificet, & Tibullus aures offendebat Horatius; sed &
inter Romanos, principes viros, qui Epicurum, fo-
biciant & parsimonia landeclarum, festabannū, tra-
duxisser, ita scribens. Verum vocabulum refutio,
legendo parens:

Cum ridere voleris Epicuri de grecis porcum.

Mirabens, Tibulle, cum fecit Epicureum sim, adeo-
que parē vivam, aquiliculum meum, & pinguio-
rem corporis habitum; ridebilem me ut nomine E-
picureū; sed reverā Aritoteli fectionem, & deli-
cate viventem. Naturā autem hoc corporis habitu-

bus et non magnifice paratis cibis affluere,
et salubritatis efficiens est, et homi-
nem ad necessaria vita ministeria impri-
gium reddit: et sumtuosas ad epulas per
intervalla accedentes meliores nos efficit,
atque aderteris fortunam parat interritos.
Quoniam itaque diecimus voluptatem finem el-
se, non luxuriosorum voluptates, easque
quae in frumento sunt posita, dicimus, ut
quidam ignorantes, aut à nostra sententia
dissentientes, aut male tam accipientes,
arbitrantur, sed non dolere corpore, animo-
que tranquillum esse conjungimus. Non
enim convivia et comedientias, non pre-
sumimus maliterumque congreßus, non pi-
ficiem illis, et ceteriorum quae afferat pre-
tiosior mensa, suavem dignit vitam, re-
rum ratio sobria, caudatique perfructans
eiusque vel eligenda, vel fugienda
sunt, opinioneque expellens, per quas
animos ut plurimum occupat tumulus.
Horum autem omnium initium, maxi-
mumque bonum, prudentia est. Quocun-
ca ex philosophia bonis prudentia ante-
celle, ex qua reliqua virtutes omnes or-
iuntur; docentes quid, jucundū vivere
possit nemo, nisi prudenter, et honeste,
jullegue vivat: nec contrā prudenter, et
honeste, justique, quis et vivat jucundū.

ritetur fulle Horatus; statim beatus, & ad sciam
vengens, quam naturam parsimoniā vincere nequit.
Hanc emendationem soleritissimo poëta refutavit
dicit viri, qui poēmatum eius editionem in posterum
curabant. M. Medom.

175 M. M. raptissimis hinc φύσης, εὐηγέρτες;
Omnis editiones perperam, μητε ταρατέθεις κατα-
ράσσει, οὐ γεννητοῖς καὶ κακοῖς συνιπτεῖς, quod Al-
drobindus vertit, continentis comedientias. Gaffelius,
perfetta, magno errore, non solum ex re,
quod perperius conciliatibus nec luxuriosissimi
tumulos, sed etiam ex hujus verbi significatione,
Helychius: εὐηγέρτες, significatio perperius
nisi quatuor inventur. Transposita autem verbo εὐηγέρ-
τες, commodus statim sensus utroque loco co-
pior. Corporis enim indolentian, & inimi tranquillitatem conjugebat Epicurus. Ambrosius, ob-
trivolum eo loco sensum, id vertere neglexit. Idem,

176 Διὰ τοῦ φιλοσοφίας τιμωτοῦ; Verbi ac si le-
gerem: διὰ τοῦ τοῦ φιλοσοφίας μάκαρον το-
μωτοῦ, & ita scripsisse puto. Idem.

177 Δικαιούμενος; Hunc locum ita recte restituit
H. Stephanus, quod obseruavit in suis Annotationibus
Aegidius Menagius, quem vide. Idem.

Virtutes enim jucunda vita coniunctae
sunt; jucundaque vita separari à virtutis
133 bas nequit. Nam quem eo arbitrari praes-
stantiore esse, qui et pie de Dis opinatur,
mortemque nonquam metuit, finem
ζεύς ζοτες, καὶ τοτε φύσεως ἐπιλογημένου τέ-
λος καὶ τὸ μὲν αὐγάνων πέρας, οὐ εστιν εὐσυμ-
πλάκωτον τε καὶ εὐσόριστον, διαλαμβάνοντος τὸ
τὸν κακῶν, οὐ τούς ή πονουσέεις βραχεῖς
τηλεῖς ειμαρτεῖν υπὸ τοιων ¹³⁴ δεσποτίνοις αγο-
μένη πάντων, ἀγγέλουντος, μηδεναις ἀλλα τα
μὲν ἀπὸ τύχης, τὰ δὲ παρ ἡμῶν διὰ τὸ μὲν
μηδὲν εἰσιν, αἰτιστινον εἶναι, τὴν δὲ τύχην,
ἀστατον ἔργον, τὸ δὲ παρ ἡμῶν, αἰδεῖστον ἐ¹³⁵
καὶ τὸ μεμπτὸν καὶ τὸ εὐαγτίον παρακλισθεῖν
φύκειν. ἐπει τρέποντο η τῷ περι θεῶν μίθοι
κατακλισθεῖν, ἡ τῷ φυσικῷ ειμαρμένη δε-
λεῖν. οὐ μὲν γάρ επίλιπα παρατίθεος ὑπογρά-
φει θεῶν διὰ τιμῆς, η δὲ ἀπαραίτητον ἔχει τὴν
αὐτούς, τὴν δὲ τύχην, εὗτε δεῖν, οὐ οἱ πολ-
λοὶ νομίζουσιν, ὑπολαμβάνον: οὐδὲν γάρ επί-
τατος δεῖν πρεπτεται, εὗτε ἀβέβαιον αἰτιαν,
¹³⁶ εἴσται μὲν γάρ τούτων κακούντες τρόποι
το μακαρίος ζῆν ἀνθράκοις μη διδοσθεῖν) ἀρχός
μέρτοι μηχαλονταγάδων η πακῶν υπὸ ταῦτη χα-
ρηγεῖσθαι. ¹³⁷ κρίτον εἶναι νομίζον εὐτυχεῖστος
αὐτούς, η ἀλογούστος εὐτυχεῖν. Βέλτιον γάρ το
κρίθειν εν τοῖς πράξεις καλῶς, ¹³⁸ μη ὀρθωθεῖν
διὰ ταῦτα. ταῦτα οὖν καὶ τὰ τούτοις συγγενῆ
μέλέτα διαπαντός, ημέρας καὶ νυκτός, πρὸς
σεαυτόν, καὶ πρὸς τὸ οὖσιον σεαυτόν, καὶ οὐδε-
ποτε οὐδὲ πάντα οὐδὲν διαταραχθεῖν, ζῆσθαι δὲ
οὐδὲ εἰν τοῖς εἰν αὐτούς τοῖς οὐδὲν γάρ τούτων
διαταραχθεῖν. οὐδὲν γάρ τούτων διαταραχθεῖν.
Deinde iterum mendofexητε οὐδὲν, M. Medom.

*178 Δεσπότην] Εμαρμένην, statim, intelligit. Se-
quuntur enim, η τὸ τοῦ φυσικοῦ ειμαρμένου δοκεῖν.
Nam per οὐδέποτε, quod proxime sequitur, intelligi-
git οὐδέποτε. Porro legunt: ἀγγέλοτος, η μη ἀ-
πὸ τύχης, η δὲ παρ ἡμῶν, perperam, & verbū μη.
Deinde iterum mendofexητε οὐδὲν, M. Medom.*

*179 Οὐτοις] Gaffelius, οὐτοις corrigit, & retinet,
ut Aldobrandinus edidit, μη ante διεργον. H. Ste-
phanus (& Ambrosius quoque) οὐτοις, & omisso μη.
led ita οὐτοις λεγει διεργον, quod ad precedens,
τούτοις, νομίζει, μετατίθει, referunt. Reineo οὐ-
τοις, quod referto ad τούτοις, de quo §. 133. initio,*